

Zelf heb ik van deze methode nog geen onaangename gevolgen gezien, ofschoon ik ze ongeveer 3 à 4 malen per week verricht en ik kan deze methode derhalve ten zeerste aanbevelen.

Gaarne zal ik aan belangstellenden uitvoeriger mededeelingen verschaffen.

Groningen, 4 Mei 1921.

D. J. JONKHOFF.

II.

Het pro en contra der stelling van prof. BURGER „tonsillectomie bij kinderen geschiede als regel in narcose” is voldoende toegelicht, om daarover verder het zwijgen te kunnen bewaren. Prof. BURGER dwingt mij echter op één punt van zijn laatste betoog, op de z. g. n. methode van HOLMGREN als zoodanig, terug te komen, omdat, ondanks ik op bldz. 2412 van het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* schreef: „meermalen woende ik een tonsillectomie in narcose bij”, prof. BURGER daarop laat volgen op bldz. 2630: „waarom JACOBSON, die deze operatie-techniek niet heeft aanschouwd, dit bestrijdt, begrijp ik niet”.

In November 1919 heb ik te Parijs in het „Hopital La Pitié” door MAURICE SOURDILLE en PIERRE LOGEAS 3 tonsillectomieën bij kinderen in narcose zien verrichten; langen tijd daarvoor in het najaar van 1913 een grooter aantal door HALLE te Berlijn in diens particuliere kliniek. Zoowel in Berlijn als in Parijs werden de kinderen, terwijl zij op den schoot van een verpleegster zaten, door een assistent genarcotiseerd en geopereerd in dezelfde zittende houding, waarin wij gemeenlijk adenotomie verrichten, dus op dezelfde wijze zooals door prof. BURGER werd beschreven als een Stockholmsche ontdekking en welke mij thans als iets door mij ongeziens, waarover ik niet oordeelen kan, warm wordt aanbevolen (bldz. 2631). Het zou onjuist zijn, en de Parijsche heeren noch HALLE verlangen dit, deze methode naar hen te noemen, even onjuist als het van prof. BURGER is, dezelfde methode, welke hij bij HOLMGREN in Stockholm zag, te betitelen met „de methode van HOLMGREN”. Het is immers gemeengoed der mondchirurgen intrabuccale operaties ter voorkoming van aspiratie, uittevoeren of met afhankelijk hoofd of in zittende houding. Het is daarom dan ook onjuist de prioriteit van deze laatste methode, waarvan het toch alle schijn heeft, wanneer prof. BURGER dien naam eraan verbindt, aan HOLMGREN toe te schrijven. Ik kan mij niet anders dan vol lof uiten over de vaardigheid der genoemde Fransche dokters en over de genialiteit van HALLE; desondanks hebben zij mij, evenmin als de geschriften van prof. BURGER, volkomen kunnen geruststellen over de tonsillectomie in narcose in zittende houding, noch mij ervan kunnen overtuigen, dat bij kinderen als regel aldus beter en vollediger en met even weinig gevaar als onder plaatselijke ongevoeligheid, geopereerd kan worden. Daarom handhaaf ik de stelling, waarvan ik nog niet het behoeven af te wijken, sinds ik de waarheid daarvan heb ingezien: „tonsillectomie verricht men, ook bij kinderen, als regel onder plaatselijke gevoelloosheid”.

Amsterdam, 9 Mei 1921.

A. S. JACOBSON.

Het debat over dit onderwerp is thans gesloten.

Redactie.

BAARMOEDER-EXSTIRPATIE BIJ PUERPERALE SEPSIS.

Bij „weerlegging van argumenten” behoort juistheid. Hierin schiet LUMENTUT tekort, wanneer hij het doet voorkomen, als zou door mij zijn ontkend, dat de grootste sterfte (bij puerperale sepsis) een gevolg is van acute septische infectie. En eveneens, wanneer hij den lezer wil doen gelooven, dat door mij een operatie zou worden ontraden bij het bestaan van hypoleucocytose. Dit is door mij nergens beweerd. Maar wanneer LUMENTUT op grond van twee gevallen, durft opwekken